suur pere tarvitas. Las soli kond newad sõjal ilma tarvitamata
seisma jäänud, sinna seisa oli emis omale [redacted] peja teinud
ja 9. põrsaga 3 nädalat sees elanud, wiimaks kui pere
rahvas seal peidu kohta oliwad leidnud ja sealt siwad seda
kindlast korterist wälja; pesemise tarwis pidi kuldnea
seisa meremaja las ja linnaga puhtaks pühkima, selle järele
walati sõima ja wiina segamine sisse mis nad heinamaale
leiwa mäjaks ja jäänu kuni tuhkuseks prenskisiwad. Tuhkus-
wahest et Näu oma asja tahtlusest müüda kiwi silda wälja laia
(mis wel praegu wana aja mäelestuspärast seisab ja mis sell ajal
üks Tammisaarest wälja wiis) Siis hakkis teda pere suure
igatsusega koju, tuli wiimaks kodu [redacted] peremees koju tagasi,
sis-nendukas ka ju ennalt kodu ootajate rõõmuks et ka
tulemas oli ja ütles oma ilusast healest ja ütles:„ Oi mul
on üks ilus heal mei kui rõõmu kuulutaja poisma heal, mac
lion praegust ühe sarwe loo wälja. Selle peale tõstis ta oma
peenikese hääle ja laulis nõnda ootajate rõõmuks oma kuthi
lutu lugu. Kui teendrid seda kuulsid jooksiwad juba ennalt
wana Näu le wastu ja saatsiwad teda [redacted] ennasti oma
magasi. Oliwad teendrid nädala otsa hoolega tööd teinud
ja lauda õhtu juba kõigi, töi Näu pois teele laitu ette ja
ütles:„ Poisid jõõme sitku ja leiba kõhud täis ja lähme
Painaste kõrtsi riskuma!“ Teendrid olid ka hilpsid käsku
täis ema ja läksid. Üksi ei tahtinud nii kõrtsi ligi tulla
muud kui Tammisaare mehed tegid oma walju siga.
Wiimaks kui Näu wanaks oli saanud jagas ta seda kohtu
oma pregadele kaheks; sest ajast hakkasiwad Tammisaare
talu onne päwad lõpma. Näu pojad oliwad Tammud
ja Pakka. Need ei wolitsenud oma koha ega teendrite üle
mitte nõnda kui kokkus oli, see on hea ja armastusega, vaid
suure kurjusega ja ähwardamisega. Tõmine, laiskus
ja muud pahad asjad hakkasiwad wõimust wõtma.
Suur laps, abi ja muud kuulsad asjad kadusiwad ära

Seda nähes sai wana Näu aru, et tema poja tedä mitte
enam sel kombel maha ei mäta. Sepäraast laskis ta enne
kiste tu walmis teha ja pidas kaks aastat enne oma surma
matused ära. Sai ta ära surnud, siis ei tehtud muud kui
pesti ära pandi kirstu ja maeti maha senna samma sse
saare peale suure kiwi alla, mis weel praegu nii arwu
mäelestuseks sammas seisab 13 jalga pik 8 jalga lai 5-6 jalga
kõrge, mis näud hilsem pikne on lõhkmaks teinud. Näud
oliwad kõik wanad asjad wana peremehega lõpnud. Tagasa
aedade asmel tehti nüüd ole sidemega aiad. Tuhkus-ka
wahest et Tammud müüda kiwi silda wälja laks, siis ei
[redacted] rotnud pere teda mitte rõõmu, waid suure
hirmu ja wärisemisega koju. Tuli ta koju peale tagasi,
siis ei kuulutanud ta perele mitte rõõmu, nõnda nii tema
ise, waid hüüdis ju ennalt walju ja hirmsa healega: „Peremees
tuleb.“ Seda kuulдes jooksiwad teendrid, kes Näu ajal suure rõõmuga
peremehele wastu, jooksiwad nüüd suure hirmuga pakku,
kahu ega jaobud peremehe wiha eest warjule peasiwad: kus wiin
ja ülanneteus niiwõi must oli wõtnud seal ei jäe midagi head
asja järele; nõnda oli ka Tammisaare talu ap. Kõik oled
läpmas. Mead oliwad lagund elaja laomad otsas; summi
wiimaks waesus kaotis wõimust wõtte. Pakka, Tammud wend,
ei olnud küll nii nutri kui Tammud, siis ki wäga laiska ja joodik.
Oli ta kõrtsis ennast täis joonud ja koju poole jälle tagasi
tuli; ütles ikka nõnda: „Oleks ma ülut ükspäinud siis oleks
kõht ükspäinud täis saanud, aga Tumalale, nüüd on näht ja pea
mõlemad täis.“ Wiimaks pidiwad ka weel mõisa tegu tegema
ja selle järele käis nälg ja waesus. Peale selle ei olnud Tammi-
saare talu õnnest enam midagi järele jäänud; siis ki pidiwad
teendrid peremehe hirmu ja wärisemisega teenima aga
peasnud enne, kui Pakka poeg Pintsu piima kapsa ära uppus.